

Astım ve Evcil Hayvan Besleme

 Dr. Mustafa DEMİRTÜRK

Evcil hayvanlar sık görülen alerjen kaynaklarındandır. Ülkemizde evcil hayvan besleme alışkanlığı arttığından dolayı ev içi hayvanlara bağlı alerji görülme sıklığı da giderek artmaktadır.

Hayvan epitelleri ölü deri hücreleri ve kepek gibi devamlı olarak hayvan tarafından üretilen partikülleri içerir. Astım hayvanların epitelleri, tükürük ve idrarlarında bulunan proteinler ile tetiklenir. Alerjenler, hayvanların idrar ve salyalarında bulunur ve tüylerine yapışır. Aynı hayvan cinsi içinde farklı türler arasında önemli farklar yoktur. Örneğin bir tür kedi alerjisi varsa başka bir tür için de olması beklenir. Kedi köpek gibi hayvanların yanı sıra diğer evde beslenen kuş ve kemiriciler gibi sıcakkanlı hayvanlar da astımlı hastalarda atak gelişimine neden olabilir. Tüysüz ve kürksüz hayvanlardan balık ve kaplumbağalar genellikle alerjiye neden olmaz. Ancak bu tür hayvanları beslemede kullanılan besin artıkları biriktikçe ev tozu akarları ve küf mantarları için ideal bir besin kaynağı oluşur.

Evcil hayvana karşı alerji varsa hayvan mutlaka evden uzaklaştırılmalı ya da yatak odasına sokulmalıdır. Ev içinde hayvanlar yatak odası, oturma odası gibi sık kullanılan mekanlara sokulmayarak korunma yöntemine gidilebilir. Ancak hayvanlar bu ortamlardan uzak tutulsa da epitellerin hava yolu ile yayılması ve elbiselere yapışarak uzun süre kalabilmesi ve bu şekilde ev içi diğer ortamlara da taşınması nedeniyle ideal ve etkin bir yöntem değildir.

Astımlı hastalarda herhangi bir tür hayvana duyarlılık varsa eve alınacak diğer ev hayvanlarına da duyarlılık gelişebilir. Özellikle kedi alerjenleri çok küçük olup uzun süre havada asılı kalabildiğinden, evden okula ve diğer evlere taşınabilirler. Bu nedenle hayvan beslenmeyen yerlerde de hayvan epitelleri bulunabilmektedir. Hassas kişilerde alerji gelişimi 6-12 ayı bulur ve hayvan uzaklaştırıldıktan sonra da aylar hatta yıllar boyu devam edebilir.

Korunma Yöntemleri

- Evde alerjik kişi varsa, evcil hayvan almamak en doğru uygulamadır.
- Hayvanın evden gönderilemediği durumlarda sık yıkanması, yatak odasına sokulmaması, evde halı ve kumaş kaplı mobilyaların azaltılması önerilir.
- Kedi ve köpek alerjenleri giysilerle taşınabildiğinden temas sonrası kıyafetler değiştirilmelidir.
- HEPA (yüksek partikül etkinlikli hava filtresi) kullanılabilir ancak bu tip cihazlar sadece havada uçan epitelleri vakumlayabilir. Ev içi eşyalar üzerine yapışmış epitelleri çıkartamayabilir.
- Ev hayvanlarının haftada iki kez yıkanması bir çeşit önlem olarak görülebilir.
- Alerjide alerjiden kaçınma en önemli korunma yöntemidir. Bu anlamda hiçbir yöntem hayvanın uzaklaştırılması kadar etkili değildir.
- Özellikle kedi epitelleri haftalar hatta aylarca ortamda kalabilmekte, halı koltuk takımlarının dokusuna yapışabilmektedir. Bu nedenle evcil hayvanları evden uzaklaştırdıktan sonra ev içinde kapsamlı bir temizlik yapmak gerekmektedir.